

WMO en de 'fallacy of misplaced concreteness'

Stop; ga nu niet het tweede deel van de kop opzoeken via google, want je komt uit bij een filosofische variant die net wat anders bedoelt. Maar denk terug aan de situatie dat je met kantoor een jubileum wilde vieren, een groot feest, een academische zitting. Herken je de observatie dat dergelijk overleg dikwijls eindigt in het op zoek gaan naar de meest geschikte datum en naar een goede locatie? En dat wezenlijke vragen als 'welke boodschap willen we achterlaten, wie willen we bij elkaar brengen' blijven liggen? Dat is mijn variant op de 'fallacy of misplaced concreteness', of, vertaald in goed Nederlands, de valkuil van de verkeerde concreetheid.

Ik blijf het gevoel hebben dat bij de ontwikkeling van de WMO zowel politiek als belangenorganisaties in die valkuil trappen. Het gaat over de haalbaarheid van de invoeringsdatum, over zorgplicht dan wel compensatieplicht, over wel of geen verplicht persoonsgebonden budget. Telkens weer, in kranten, vakpers of in beleidsdebatten, net weer bij de eerste echte bespreking in de Tweede Kamer. Het gaat over technische details, en de onderliggende filosofie blijft buiten beeld.

Wat wel in beeld komt is de onderliggende visie dat decentralisering van verantwoordelijkheden en budgetten leidt tot modernisering van zorg. Horizontalisering van bestuur wordt uit de bestuurskundige toverhoed gehaald. Lokaal zijn er meer kansen voor creatieve koppelingen tussen problemen en oplossingen, en dat zorgt voor goedkopere zorg. De verzorgingsstaat is door vergrijzing kwetsbaar, dus doe ons dan maar een verzorgingsstad.

Als we teruggaan naar de oorsprong van de WMO, dan ligt daar de contourennota die het heeft over de onbeheersbare groei van de AWBZ, de noodzaak om meer zorgbehoefte op te vangen met informele zorg. In de hele discussie over de WMO blijft voor mij vaag hoe dat gerealiseerd gaat worden. Hoe gaat lokaal sociaal beleid in staat zijn burgers meer voor elkaar te laten zorgen? Uit onderzoek van vooral SCP weten we dat het met informele zorg best goed gaat, maar dat extramuralisering en vermaatschappelijking van zorg weinig 'maakbaar' zijn. Welke instrumenten krijgen gemeenten nu dankzij de WMO in handen om die maakbaarheid op te lossen, om slimme verknoppingen te maken tussen formele en informele zorg?

Het bestuurskundige verhaal van de WMO is sterk, maar ik betwijfel of dat het gemis aan het sociaal-agogische verhaal kan opvangen. Tijd dus om als sector daar op te investeren, en er ruimte en aandacht voor te vragen!